

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

P9_TA(2022)0423

Ochrona hodowli zwierząt gospodarskich i dużych drapieżników w Europie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie ochrony hodowli zwierząt gospodarskich i dużych drapieżników w Europie (2022/2952(RSP))

(2023/C 167/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 maja 2020 r. zatytułowany „Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030 – Przywracanie przyrody do naszego życia” (COM(2020)0380),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 – przywracanie przyrody do naszego życia ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 15 listopada 2017 r. w sprawie „Planu działania na rzecz przyrody, ludzi i gospodarki” ⁽²⁾,
 - uwzględniając dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory („dyrektywa siedliskowa”) ⁽³⁾,
 - uwzględniając Konwencję o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (konwencja berneńska) ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając program sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT) Komisji,
 - uwzględniając zawiadomienie Komisji z dnia 12 października 2021 r. pt. „Wytyczne dotyczące ścisłej ochrony gatunków zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na podstawie dyrektywy siedliskowej” (C(2021)7301),
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze rozszerzanie się zasięgu lub rekolonizację niektórych dużych drapieżników w wielu częściach Europy, w tym zwłaszcza wilków i niedźwiedzi, które od dłuższego czasu nie występowały na tych terenach, co powoduje, że wchodzą one w konflikt z działalnością człowieka, zwłaszcza z ekstensywnym wypasem owiec i bydła; mając na uwadze znaczne koszty ponoszone przez pasterzy w związku z atakami na ich stada oraz na duże rozbieżności między państwami członkowskimi i regionami pod względem środków, a w niektórych przypadkach brak środków wsparcia dla rolników oraz środków publicznych, które państwa i regiony udostępniają na rekompensaty i przystosowanie;
- B. mając na uwadze, że działania legislacyjne, takie jak dyrektywa siedliskowa, i porozumienia międzynarodowe, na przykład konwencja berneńska, przyczyniły się do odbudowy populacji dużych drapieżników, w tym wilka szarego, niedźwiedzia brunatnego, rysia euroazjatyckiego i rosomaka; mając na uwadze, że w 2012 r. liczba dużych drapieżników w Europie kontynentalnej wynosiła: 9 000 rysi euroazjatyckich, 17 000 niedźwiedzi brunatnych, 1 250 rosomaków i 12 000 wilków; mając na uwadze, że według oceny z 2018 r. ⁽⁵⁾ liczba wilków znacznie wzrosła w ciągu

⁽¹⁾ Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 25.

⁽²⁾ Dz.U. C 356 z 4.10.2018, s. 38.

⁽³⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 38 z 10.2.1982, s. 3.

⁽⁵⁾ Czerwona lista gatunków zagrożonych IUCN, „*Canis lupus* (wilk szary)”, dostęp 23 listopada 2022 r.

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

ostatnich 10 lat – do 17 000 – a liczba pozostałych gatunków nie zmieniła się; mając ponadto na uwadze, że z najlepszych dostępnych danych wynika, iż w 2022 r. całkowita liczba wilków w UE-27 będzie prawdopodobnie rzędu 19 000, a w Europie geograficznej prawdopodobnie przekroczy 21 500 ⁽⁶⁾; mając na uwadze, że zgodnie z oceną stanu ochrony wilka (*Canis lupus*) w Europie (2022 r.) w ciągu ostatnich dziesięciu lat liczba wilków w Europie wzrosła o ponad 25 % ⁽⁷⁾; mając na uwadze, że Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN) uznała 3 z 9 populacji wilków, 3 z 10 populacji niedźwiedzi brunatnych i 3 z 11 populacji rysia euroazjatyckiego w Europie za populacje najmniejszej troski; mając na uwadze, że obie populacje rosomaka w Europie są nadal bliskie zagrożenia, a ryś iberyjski jest nadal zagrożony;

- C. mając na uwadze, że populacja wilka ma potencjał do gwałtownego wzrostu o około 30 % rocznie;
- D. mając na uwadze, że narastają negatywne skutki ataków na zwierzęta gospodarskie ze strony rosnącej populacji wilków; mając na uwadze, że wilki coraz częściej zbliżają się do ludzi, zwłaszcza na terenach gęsto zaludnionych;
- E. mając na uwadze, że w samej Austrii liczba zwierząt gospodarskich zabitych przez wilki wzrosła o 230 % do 680 w 2021 r.; mając na uwadze, że podobny wzrost ataków wilków można zaobserwować również w innych państwach członkowskich, gdzie w 2020 r. liczba zabitych zwierząt gospodarskich wyniosła: 11 849 we Francji, 3 959 w Niemczech, 616 w Czechach, 139 w Belgii i 98 w regionie Południowego Tyrolu we Włoszech;
- F. mając na uwadze, że szybki wzrost populacji wilków i ataków na zwierzęta gospodarskie utrudnia krajowym administratorom skuteczne i zdecydowane działanie przy użyciu dostępnych im obecnie narzędzi;
- G. mając na uwadze, że w obliczu ataków dużych drapieżników rolnicy czują się zdesperowani, niezrozumiani i bezsilni; mając na uwadze, że ataki dużych drapieżników już wcześniej pochłaniały ofiary w ludziach;
- H. mając na uwadze, że większość populacji dużych drapieżników w Europie to populacje transgraniczne; mając na uwadze, że poszczególne populacje mogą żyć na dużych obszarach geograficznych w różnych krajach, zarówno w UE, jak i poza nią, co prowadzi do sytuacji, w których tę samą populację w jednym regionie można uznać za znajdującą się we właściwym stanie ochrony, a w sąsiednim regionie – sklasyfikować ją jako wymagającą ścisłej ochrony;
- I. mając na uwadze, że podejścia do monitorowania są bardzo różne, co powoduje, że dane dotyczące populacji dużych drapieżników są niespójne pod względem jakości i ilości;
- J. mając na uwadze, że z budżetu programu LIFE sfinansowano już liczne projekty łagodzenia konfliktów dotyczących zwierząt dzikich oraz promowania długoterminowego współistnienia z dużymi drapieżnikami; mając na uwadze, że w latach 1992–2019 wydano w programie LIFE średnio 3,6 mln EUR rocznie na projekty skupione na środkach zmniejszających szkody wyrządzane przez duże drapieżniki, a kolejne 36 mln EUR przyznano na bieżące projekty opracowania dostosowanych do kontekstu wytycznych dotyczących skuteczności środków łagodzących, na przykład ogrodzeń elektrycznych, aktywnego pasterstwa i wykorzystywania psów do ochrony zwierząt gospodarskich w wielu różnych regionach UE; mając na uwadze, że w regionach potrzebne są dodatkowe projekty, również dotyczące niewzględzonych jeszcze gatunków dużych drapieżników;
- K. mając na uwadze, że z powodu wzrostu liczby dużych drapieżników zagrażają one coraz częściej (w zależności od wprowadzonych środków i ich skuteczności) zwierzętom udomowionym, w szczególności tym żyjącym na pastwiskach i w systemach wypasu otwartego; mając na uwadze, że dotyczy to zwłaszcza regionów górskich i słabo zaludnionych, w których wypas jest niezbędny dla zachowania tych priorytetowych siedlisk; mając na uwadze, że większe ryzyko dla zwierząt domowych może istnieć również na niektórych gęsto zaludnionych obszarach, gdzie występuje niewiele gatunków naturalnych ofiar dużych drapieżników;

⁽⁶⁾ Europejska inicjatywa na rzecz dużych drapieżników – specjalistyczna grupa komisji ds. przetrwania gatunków IUCN przy Stałym Komitecie Konwencji o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, „Ocena stanu ochrony wilka (*Canis lupus*) w Europie”, 2 września 2022 r.

⁽⁷⁾ <https://rm.coe.int/inf45e-2022-wolf-assessment-bern-convention-2791-5979-4182-1-2/1680a7fa47tamze>, s. 2.

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

- L. mając na uwadze, że postawy społeczne wobec dużych drapieżników różnią się znacznie w poszczególnych krajach i w różnych grupach interesów, zwłaszcza w regionach, gdzie duże drapieżniki długo nie występowały; mając na uwadze, że obawa przed atakami i niewystarczające wsparcie ze strony władz w unikaniu szkód mogą prowadzić do nielegalnego zabijania osobników gatunków chronionych;
- M. mając na uwadze, że sektory hodowli owiec i kóz, najbardziej narażone na ataki dużych drapieżników, są już od kilkudziesięciu lat pod presją gospodarczą wynikającą z szerszych przyczyn społeczno-gospodarczych; mając na uwadze, że ten wrażliwy sektor może wnosić wartość dodaną w środowisku dzięki ekstensywnemu wypasowi, przyczyniając się do zachowania różnorodności biologicznej otwartych krajobrazów na wielu obszarach o ograniczeniach naturalnych lub niskiej żyzności, takich jak pastwiska alpejskie, oraz pomagając w zwalczaniu zjawisk takich jak erozja i pożary lasów;
- N. mając na uwadze, że tradycyjne pastwiska alpejskie i łąkowe systemy wypasu są coraz częściej porzucane z powodu wyzwań środowiskowych, rolniczych i społeczno-gospodarczych;
- O. mając na uwadze, że w projektach LIFE w niektórych regionach UE zgłaszano, że środki zapobiegawcze służące unikaniu konfliktów we współistnieniu to skuteczne metody ograniczania szkód wyrządzanych przez duże drapieżniki; mając jednak na uwadze, że na skuteczność tych środków mogą wpływać uwarunkowania geograficzne i warunki lokalne; mając na uwadze, że środki te mogą wymagać zwiększenia nakładów pracy i kosztów dla rolników, zwłaszcza w regionach, do których duże drapieżniki powracają lub gdzie rozszerzają swoje terytorium; mając na uwadze, że środki zapobiegawcze mające na celu uniknięcie konfliktów współistnienia można łączyć w celu zwiększenia skuteczności; mając na uwadze, że wypłaty rekompensat, regulowane na szczeblu krajowym, różnią się w obrębie UE i nie zawsze dają pełne odszkodowanie za poniesione szkody;
- P. mając na uwadze, że utrata i zranienia zwierząt udomowionych będące wynikiem ataku dużych drapieżników nie tylko powodują straty ekonomiczne dla rolników i hodowców, ale mają także poważne konsekwencje emocjonalne dla właścicieli zwierząt;
- Q. mając na uwadze, że tradycyjne praktyki chowu zwierząt gospodarskich, o wysokim poziomie ochrony zwierząt gospodarskich przed drapieżnikami, na przykład praca pasterzy, psy strzegące zwierząt gospodarskich i zaganianie na noc do zagród w celu zapewnienia bezpośredniego i stałego nadzoru nad zwierzętami wypasowanymi, stosowano w Europie od wieków, ale stopniowo je zarzucono ze względu na znacznie mniejszą liczbę ataków drapieżników; mając na uwadze, że pełny powrót do tych starych praktyk na dużą skalę w niektórych regionach może okazać się trudny ze względu na zmianę sposobu użytkowania gruntów z bardziej wielofunkcyjnym podejściem na obszarach rolniczych, wzrost znaczenia turystyki oraz obecną presją społeczno-gospodarczą, z jaką boryka się rolnictwo w UE, ze znacznymi spadkami liczby rolników i płacami poniżej średniej; mając na uwadze, że trzeba znaleźć innowacyjne rozwiązania, by przyzwyczaić nowoczesne rolnictwo do obecności wilków;
- R. mając na uwadze, że niezbędne jest konstruktywne współistnienie dużych drapieżników i hodowli zwierząt gospodarskich, gdzie można by nadal pomyślnie podnosić status ochrony dużych drapieżników, a jednocześnie rolnikom zapewniono by narzędzia i wystarczające finanse, by stawiać czoła atakom na zwierzęta gospodarskie i zapobiegać im; mając na uwadze, że każda decyzja dotycząca zarządzania powinna opierać się na wiedzy naukowej i wiarygodnych danych oraz uwzględniać aspekty ekologiczne, społeczne i gospodarcze; mając na uwadze, że potrzebne będą dalsze dyskusje między zainteresowanymi stronami a rolnikami na obszarach, gdzie przez dziesięciolecia nie było dużych drapieżników, a także dalsza wymiana najlepszych praktyk, by wesprzeć wdrażanie środków zapobiegawczych i uzyskać dostęp do finansowania; mając na uwadze, że zwiększona obecność dużych drapieżników może mieć pozytywny wpływ na funkcjonowanie i odporność ekosystemu, ochronę różnorodności biologicznej i procesy ekologiczne, przyczyniając się między innymi do regulacji populacji dzikich zwierząt kopytnych; podkreśla też, że zwłaszcza w parkach narodowych obecność dużych drapieżników zwiększa wartość rekreacyjną lasów i sprzyja stałemu rozwojowi turystyki przyrodniczej;
- S. mając na uwadze, że w październiku 2021 r. Komisja wydała nowe wytyczne dotyczące ścisłej ochrony gatunków zwierząt na mocy dyrektywy siedliskowej, w tym wilków; wytyczne miały pomóc państwom członkowskim UE w usprawnieniu wdrażania dyrektywy siedliskowej w terenie, a w szczególności w celu zapewnienia pełnej, jasnej i precyzyjnej transpozycji art. 16 tej dyrektywy;

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

1. odnotowuje pozytywne wyniki polityki na rzecz bioróżnorodności w zakresie odbudowy dużych gatunków drapieżników w UE i zauważa jej wpływ na funkcjonowanie i odporność ekosystemów, zachowanie bioróżnorodności i procesów ekologicznych, a także na hodowlę zwierząt; podkreśla znaczenie zapewnienia zrównoważonego współistnienia ludzi, zwierząt gospodarskich i dużych drapieżników, w szczególności na obszarach wiejskich, oraz zwraca uwagę na konieczność uznania, że zmiany w poziomie populacji niektórych gatunków mogą prowadzić do szeregu wyzwań środowiskowych, rolniczych i społeczno-gospodarczych; odnotowuje, że w art. 2 ust. 3 dyrektywy siedliskowej przewidziano już elastyczność umożliwiającą skuteczne zajęcie się tymi synergiami i kompromisami oraz zarządzanie nimi, oraz uznaje się ten przepis za adekwatny do zakładanych celów; zauważa, że należy dalej badać te elastyczne rozwiązania;
2. ubolewa z powodu wpływu ataków dużych drapieżników na dobrostan zwierząt, w tym zranień, poronień, zmniejszenia płodności, utraty zwierząt lub całych stad, a także śmierci psów pasterskich, oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do dołożenia wszelkich starań, aby zapobiec cierpieniom i szkodom wśród zwierząt gospodarskich;
3. wzywa Komisję do dalszej oceny postępów w osiągnięciu właściwego stanu ochrony gatunków na podstawie dowodów naukowych, aby właściwie ocenić i monitorować zasięg i wielkość populacji dużych drapieżników, w tym ich wpływ na przyrodę i bioróżnorodność; podkreśla konieczność uwzględnienia dużej transgranicznej mobilności gatunków, ponieważ stan ochrony różnych populacji tego samego gatunku może być różny w różnych regionach; wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszej intensyfikacji współpracy transgranicznej i podkreśla, że monitoring powinien być koordynowany za pomocą zharmonizowanej metodologii, uwzględniającej w stosownych przypadkach populacje ponadnarodowe i regiony (bio)geograficzne; wzywa Komisję, by przeznaczyła fundusze na badania nad różnorodnością biologiczną, na przykład w programie „Horyzont Europa”, z myślą o aktualizacji map rozmieszczenia i zagęszczenia dużych drapieżników; wzywa Komisję, by zapewniła stosowanie przez państwa członkowskie odpowiednich metod monitorowania każdego z różnych gatunków dużych drapieżników, z myślą o skompilowaniu wysokiej jakości, porównywalnych i znormalizowanych danych na potrzeby skutecznej oceny poziomów populacji;
4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że punkt „Propozycja poprawki: Przeniesienie wilka (*Canis lupus*) z załącznika II do załącznika III Konwencji” uwzględniono w porządku obrad 42. posiedzenia Stałego Komitetu konwencji berneńskiej; podkreśla, że stan ochrony wilka na poziomie ogólnoeuropejskim uzasadnia obniżenie poziomu ochrony, a w konsekwencji przyjęcie proponowanej poprawki;
5. uznaje, że ataki dużych drapieżników nasilają się w całej Europie i pochłonęły już ofiary w ludziach oraz wywołały negatywne skutki dla hodowców zwierząt; podkreśla znaczenie gromadzenia przez państwa członkowskie informacji i sprawozdawczości na temat szkód powstałych w wyniku ataków dużych drapieżników; podkreśla, że dobry monitoring tendencji występowania szkód dla hodowców zwierząt jest podstawowym warunkiem skutecznej polityki, jednak państwa członkowskie stosują różne metody badań i monitoringu; podkreśla znaczenie ujednoczonych formatów sprawozdań i zaznacza, że powinno to dotyczyć również monitorowania skuteczności programów łagodzenia skutków szkód, w tym rekompensat i zapobiegania; apeluje o terminowe i przejrzyste udostępnianie opinii publicznej wyników tego monitorowania i zastosowanej metodyki; podkreśla, że Komisja powinna koordynować zbieranie danych i przeprowadzać analizy;
6. podkreśla znaczenie poprawy nadzoru nad zdrowiem dzikich zwierząt, w szczególności nad hybrydyzacją psów z wilkami, która powinna być aktywnie wykrywana na wczesnym etapie; apeluje o znormalizowaną politykę identyfikacji mieszańców i o przejrzyste podejście, obejmujące transgraniczną wymianę próbek DNA wilka między instytucjami badawczymi;
7. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania regionów borykających się z konfliktami współistnienia w wyjaśnianiu, jak właściwie i odpowiedzialnie korzystać z elastyczności zapisanej już w art. 16 ust. 1 dyrektywy siedliskowej; odnotowuje zaktualizowane wytyczne Komisji dotyczące ścisłej ochrony gatunków zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na podstawie dyrektywy siedliskowej, opublikowane 12 października 2021 r. ⁽⁸⁾; podkreśla, że obowiązkiem Komisji jest wyjaśnianie istniejących wytycznych i aktualizowanie ich w razie potrzeby, w tym w zakresie interpretacji art. 12 i 16, a także zachęca państwa członkowskie do lepszego wykorzystania istniejących wytycznych i skutecznego działania w celu zapobiegania szkodom wyrządzanym przez duże drapieżniki, ich łagodzenia i rekompensowania, z uwzględnieniem populacji transgranicznych, oraz do ustanowienia skutecznych ram prawnych i instytucjonalnych w celu wspierania rolników i hodowców, aby umożliwić to współistnienie;

⁽⁸⁾ Zawiadomienie Komisji z dnia 12 października 2021 r. pt. „Wytyczne dotyczące ścisłej ochrony gatunków zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na podstawie dyrektywy siedliskowej” (C(2021)7301).

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

8. wzywa Komisję do przeprowadzania regularnych ocen danych naukowych, aby umożliwić dostosowanie statusu ochrony gatunków, gdy tylko zostanie osiągnięty pożądany stan ochrony, zgodnie z art. 19 dyrektywy siedliskowej;
9. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zorganizowania dla różnych zainteresowanych stron, w tym podmiotów z obszarów wiejskich, możliwości debaty na temat oddziaływania dużych drapieżników; wzywa je do dostarczenia informacji na temat praktycznych rozwiązań i możliwości finansowania środków zapobiegawczych przeciwko atakom na zwierzęta gospodarskie do przeprowadzenia jasnej kampanii uświadamiającej; podkreśla znaczenie rozwoju platform zainteresowanych stron w zakresie współistnienia z dużymi drapieżnikami na szczeblu unijnym, krajowym i lokalnym, takich jak unijna platforma na rzecz koegzystencji ludzi i dużych drapieżników, oraz wspierania dialogu, wymiany doświadczeń i współpracy w celu rozwiązywania konfliktów między ludźmi a gatunkami chronionymi; wzywa Komisję do wspierania rozwoju skoordynowanych podejść w państwach członkowskich;
10. wzywa Komisję, by złożyła sprawozdanie na temat obecności dużych drapieżników w Europie na rentowność hodowli zwierząt gospodarskich, różnorodność biologiczną, społeczności wiejskie i turystykę wiejską, w tym wymianę pokoleń w rolnictwie, na tle czynników społeczno-gospodarczych wpływających na rentowność hodowli zwierząt gospodarskich; wzywa Komisję i państwa członkowskie do oceny wpływu, jaki ataki dużych zwierząt mięsożernych mają na dobrostan zwierząt, a także na samopoczucie rolników, ich dochody oraz wyższe koszty pracy i materiałów, biorąc również pod uwagę to, czy wdrożono środki zapobiegawcze i jaka była ich skuteczność;
11. apeluje do Komisji i państwa członkowskie o solidną i całościową ocenę wszystkich istotnych zagrożeń i presji wywieranej na każdy gatunek dużych drapieżników i na ich siedliska na szczeblu europejskim i w poszczególnych państwach członkowskich, czy to naturalnych, czy też powodowanych przez człowieka; wzywa państwa członkowskie i Komisję, by wskazały również priorytetowe obszary łączności między populacjami dużych drapieżników oraz najważniejsze korytarze ekologiczne, przeszkody powodujące rozproszenie osobników, odcinki dróg, gdzie występuje ich duża śmiertelność i inne ważne elementy krajobrazu powodujące rozproszenie rozmieszczenia dużych drapieżników, by unikać fragmentacji siedlisk;
12. podkreśla, że gospodarstwa hodowlane na obszarach górskich, w tym przede wszystkim w regionie alpejskim, są szczególnie narażone na rosnące szkody ze strony dużych drapieżników; przypomina, że gospodarstwa w tych regionach są często niewielkie i borykają się z wysokimi kosztami dodatkowymi oraz że należy objąć je ochroną i zachęcać do ich prowadzenia, ponieważ mogą one przyczynić się do zachowania górskiego krajobrazu i ochrony różnorodności biologicznej w regionach o niesprzyjających warunkach; zwraca uwagę, że takie obszary jak bogate w gatunki murawy z *Nardus* na podłożu krzemionkowym w strefach górskich oraz alpejskie i podalpejskie łąki na podłożu wapiennym szczególnie zasługują na ochronę na mocy dyrektywy siedliskowej; zauważa, że te siedliska powstały w obecności dzikich drapieżników, i wskazuje, że kluczowym czynnikiem zachowania tych obszarów jest ekstensywny wypas, na przykład bydła i koni lub stad nadzorowanych przez pasterzy; wzywa Komisję, by przez konkretne rozwiązania ochroniła i zachowywała tradycyjne praktyki rolnicze, takie jak pasterstwo, model nadzorowanych wypasów, praktykę sezonowego wypasu uznaną przez UNESCO oraz pasterski tryb życia; uznaje, że spośród tych praktyk niektóre można wpisać na proponowany wykaz praktyk rolniczych potencjalnie finansowanych na podstawie ekoschematów;
13. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uznania, że obecnie dostępne środki zapobiegawcze, w tym ogrodzenia i psy, skuteczne w niektórych regionach UE, mogą oznaczać dodatkowe obciążenia finansowe i dodatkową pracę dla rolników, nie zawsze są wspierane ze środków unijnych lub krajowych oraz mają różną wydajność i skuteczność zależnie od warunków lokalnych⁽⁹⁾ ⁽¹⁰⁾; podkreśla w związku z tym, że wsparciu finansowemu na środki zapobiegawcze powinno towarzyszyć wsparcie doradcze, pozwalające na pełne i terminowe zastosowanie tych środków; podkreśla, że przy wdrażaniu środków zapobiegawczych i rozważaniu odstępstw trzeba wziąć pod uwagę ukształtowanie terenu, warunki geograficzne, historię współistnienia z dużymi drapieżnikami i inne ważne czynniki, takie jak turystyka, które często mają zasadnicze znaczenie dla danych obszarów; wzywa Komisję i państwa członkowskie do uznania, że gdy rośnie liczebność dużych drapieżników, trzeba opracować i zastosować strategię proaktywnego łagodzenia skutków zgodnie z dyrektywą siedliskową i w oparciu o dane naukowe;
14. wzywa Komisję do regularnej oceny postępów w osiągnięciu danego stanu ochrony gatunków na poziomie regionów biogeograficznych lub populacji w całej UE oraz nalega, aby Komisja niezwłocznie opracowała procedurę oceny, która umożliwi zmianę stanu ochrony populacji w poszczególnych regionach, gdy tylko zostanie osiągnięty pożądany stan ochrony, zgodnie z art. 19 dyrektywy siedliskowej;

⁽⁹⁾ Cortés, Y. i in., „A decade of use of damage prevention measures in Spain and Portugal” [Dekada stosowania środków zapobiegania szkodom w Hiszpanii i Portugalii], *Carnivore Damage Prevention News*, 2020.

⁽¹⁰⁾ Oliveira, T. i in., „The contribution of the LIFE programme to reducing damage caused by large carnivores in Europe” [Wkład programu LIFE w łagodzenie szkód spowodowanych przez duże drapieżniki w Europie], *Global Ecology and Conservation*, tom 31, 2021.

Czwartek, 24 listopada 2022 r.

15. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by naukowo określiły i wspierały najlepsze wykonalne środki zapobiegawcze mające ograniczać ataki i szkody wyrządzane wśród zwierząt hodowlanych przez duże drapieżniki, z uwzględnieniem specyfiki regionalnej i lokalnej państw członkowskich, oraz by pomagały rolnikom ubiegać się o te środki zapobiegawcze w celu zwielokrotnienia i zwiększenia skali udanych podejść; wzywa również do ich skutecznego włączenia do usług doradczych i upowszechniania wiedzy; wzywa do zwiększenia finansowania z programu LIFE projektów mających na celu osiągnięcie współlistnienia z dużymi drapieżnikami przy jednoczesnym utrzymaniu finansowania ochrony gatunków; wzywa do nadania priorytetu projektom na małą skalę, mającym na celu wymianę i rozwój najlepszych praktyk w zakresie współlistnienia z dużymi drapieżnikami, oraz wzywa Komisję do określenia odpowiednich wymogów dotyczących pomiaru i sprawozdawczości skuteczności środków łagodzenia szkód badanych w ramach projektów finansowanych przez UE, takich jak program LIFE, dając pierwszeństwo obiektywnym i ilościowym metodom oceny;

16. wzywa państwa członkowskie do opracowania i wdrożenia kompleksowych planów działania na rzecz gatunków lub planów ochrony lub zarządzania, o ile takie jeszcze nie istnieją, z uwzględnieniem gęstości zaludnienia, struktur krajobrazu, stad zwierząt gospodarskich, stanu ochrony, innych istotnych działań człowieka i dzikich populacji zwierząt kopytnych;

17. podkreśla potrzebę regularnego monitorowania populacji dużych drapieżników w celu strategicznego planowania działań ochronnych, stosowania systemów profilaktycznych mających na celu ograniczenie konfliktów oraz oceniania wyników wszystkich działań; zauważa, że monitorowanie powinno opierać się na solidnej metodologii, powinno promować i ułatwiać udział różnych zainteresowanych stron, a o wynikach tego monitorowania należy regularnie informować społeczeństwo i główne grupy zainteresowanych stron;

18. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wskazały odpowiednie i długoterminowe możliwości finansowania odpowiednich środków zapobiegawczych i odpowiednie rekompensaty dla rolników nie tylko za wszelkie straty i koszty poniesione wskutek ataków dużych drapieżników, ale również za wdrożone środki łagodzące, by zapewnić współlistnienie dużych drapieżników i zrównoważonych praktyk chowu zwierząt gospodarskich; podkreśla, że programy kompensacyjne, opracowane w taki sposób, aby hodowla zwierząt i obecność dużych drapieżników nie oznaczały dla rolników utraty zysków, powinny pokrywać bezpośrednie i pośrednie koszty związane z atakami drapieżników, a dla największej skuteczności powinny być zintegrowane z działaniami zapobiegawczymi; podkreśla znaczenie sprawiedliwej i kompleksowej rekompensaty za wszelkie straty w pogłowie zwierząt gospodarskich w wyniku ataków dużych drapieżników, w tym należących do gatunków hybrydowych; wzywa państwa członkowskie i regiony do poprawy dostępu do rekompensat finansowych; wzywa Komisję do uznania, że rosnąca liczba ataków dużych drapieżników oznacza wzrost wydatków na ochronę zwierząt domowych i na wypłatę odszkodowań; ubolewa, że wysokość odszkodowań wypłacanych hodowcom po atakach różni się w poszczególnych państwach członkowskich; wzywa Komisję do rozważenia zmiany wytycznych w zakresie rolnictwa, aby ułatwić wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzone przez duże drapieżniki w ramach pomocy państwa;

19. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Komisji i Radzie.
